

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bárándy Gergely ügyvéd által képviselt dr. felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Kléber István ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. január 24. napján meghozott, 12.UP.633.471/2005/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. és 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési költséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 30.000 (harmincezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes pontosított kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az internetes újság 2005. október 4.-i számának ... című cikkben tett azon kijelentésével, miszerint „igazolni nem tudják, hogy felperes neve képviselő lobbizott az ügyben, de beszédesnek nevezte a lakosság egyöntetű véleményét, mely szerint a politikus akarata volt az útvonal-változtatás", megsértette a felperes személyhez fűződő jogait, becsületét és jó hírnevét. A jogsértés miatt kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, és elégtételadásra kötelezését akként, hogy az alperes a keresetben megjelölt tartalmú nyilatkozatot tegyen közzé az internetes újságban és a ...-ban. Kérte kötelezni az alperest a sérelmezett

sajtóközleménynek az internetes újság honlapjáról való töröltetésére és 500.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy nem állított sértő, valótlan tény, csupán a lakosság véleményét ismertette a sajtó útján, szélesebb körben, amely egyébként ... képviselőként kötelessége is. Hivatkozott arra, hogy magából a sérelmezett közleményből is kitűnik, hogy nem igazolható az a vélekedés, miszerint a felperes lobbizott az ügyben. Utalt továbbá arra, hogy a közszereplőknek kritikaként többet el kell viselnie, mint a magánszemélyeknek. Vitatta jogalapjában a felperes kártérítési igényét, összecszerűségét pedig eltűzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 96.000 Ft perköltséget, valamint az állam javára a Fővárosi Illetékhivatal külön felhívására 30.000 Ft eljárási illetéket. Megállapította, hogy költségeiket ezt meghaladóan a felek maguk viselik.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a Ptk. 76. §-át és a Ptk. 78. § -át. Kifejtette, hogy a felperes által csatolt újságcikkekből, köztük a sérelmezett kijelentést tartalmazó cikkből és a perben meghallgatott tanúk vallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a lakosság széles körében alakult ki az a vélekedés, miszerint az útvonal áthelyezés érdekében a felperes lobbizott, ezért nem állított az alperes valótlan akkor, amikor úgy nyilatkozott, hogy a felperes akarata volt az útvonal-változtatás. Ez a lakossági vélemény a felperesre - ... képviselői tisztsége miatt - kedvezőtlen lehet ugyan, nem minősíthető azonban indokolatlanul sértőnek vagy bántónak, a véleménynyilvánítás alkotmányos jogát nem lépi túl. Utalt arra is, hogy a felperes közszereplő, ezért számolnia kell a fokozott kritikával és a közélet szereplőinek el kell viselniük a személyüket kedvezőtlen színben feltűntető véleményt is.

Az elsőfokú bíróság kifejtette: az, hogy az alperes „beszédesnek” nevezte a lakosság körében kialakult véleményt, az alperes személyes véleménye a kialakult helyzetről, azonban ez sem tekinthető indokolatlanul sértőnek vagy bántónak, ezért személyiségi jogvédelmet nem alapoz meg.

Megállapította, hogy a „lobbizott az ügyben” kijelentés sértő tartalmat szintén nem hordoz, a felperesnek ugyanis ... képviselőként bizonyos esetekben akár kötelessége is, hogy minden törvényes eszközt igénybe vegyen választói érdekeinek érvényre juttatása érdekében. Kiemelte, hogy az alperes sérelmezett nyilatkozata egyébként maga utal rá, hogy a felperes lobbiz tevékenységére vonatkozóan semmilyen bizonyíték nincs, ezért az alperes közlése e részével sem sértette meg a felperes személyiségi jogait.

Mivel az elsőfokú bíróság a Ptk. 76. §-ára és Ptk. 78. §-ára alapított jogsértést nem látta megállapíthatónak, a Ptk. 84. §-ára alapított igények tekintetében is elutasította a felperes keresetét.

A perköltség viseléséről az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott. Az alperes által érvényesíteni kívánt, a csatolt ügyvédi megbízási

szerződés szerinti bruttó 210.000 Ft ügyvédi munkadíjat az 500.000 Ft-os pertárgy értékhez viszonyítva - az alperesi képviselő által kifejtett tevékenységre is figyelemmel - eltúlzottnak találta, ezért a képviseleti költséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörénél fogva 96.000 Ft-ban állapította meg.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását kérte, kereseti kérelmének megfelelően. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését kérte, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel. Rendkívül részletesen kifejtett fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást iratellenesen és a bizonyítékok téves értékelésével részben tévesen állapította meg és abból téves jogi következtetést vont le, ezért az elsőfokú ítélet megalapozatlan. Álláspontja szerint a sérelmezett kijelentéssel az alperes nem véleményt nyilvánított, hanem sértő és valótlan tényeket állított, ezért megsértette a becsülethez és jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással kapcsolatban a következőket fejtette ki:

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az útvonal módosítás következtében megszűnt az a megálló, amelytől kis távolságban van a piac, az orvosi rendelő és a templom, valójában csak 10, illetve 200 méterrel került arrébb a megálló. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a busz eltereléséről értesülve kezdtek aláírásgyűjtésbe a lakosok, pedig ezt az alperes sem ténybelileg, sem számszerűen nem bizonyította, illetve ... tanú is ezzel ellentétesen nyilatkozott. Kétségbe vonta ugyanakkor ... tanú szavahihetőségét, mivel nyilatkozata ellentétben állt az okirati bizonyítékokkal és a felek előadásával. Az elsőfokú bíróság az újságcikkekből levont következtetéssel tévesen állapította meg azt is, hogy nem kérték ki a lakosság véleményét, az igazság ezzel szemben az, hogy a lakosság véleményét megkérdezték, az útvonal változásáról őket előzetesen tájékoztatták.

A bizonyítási eljárással kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság felesleges bizonyítást folytatott le arra nézve, hogy mik voltak a ... busz elterelésének előzményei, az ugyanis a per eldöntése szempontjából irreleváns. Hangsúlyozta, hogy az alperes a lobbitevékenységet a tanúként meghallgatott kerületi lakosokkal nem tudta bizonyítani, helyettük e vonatkozásban az ... képviselőket kellett volna tanúként meghallgatni.

Álláspontja szerint a fent leírtakkal az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésének előírásait, mivel a bizonyítékok között mutatkozó ellentmondásokat ítéletének indokolásában nem oldotta fel.

Az alperes nem bizonyította, hogy lobbizott a busz eltereléséért, viszont a médiának adott nyilatkozatával tudatosan, feltételezésekre, pletykákra alapozva ezt sugallta. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 12. számú állásfoglalására és kiemelte, hogy a sérelmezett nyilatkozatot tartalmazó cikket és az alperes azzal

megegyező tartalmú önálló indítványát az elsőfokú bíróságnak a maga összességében kellett volna vizsgálni.

Az alperes fellebbezésében utalt arra is, hogy az a terület, amelyet a ... busz útvonala érint, nem tartozik képviselői körzetébe, ezért az ítéletben megállapítottakkal ellentétben az ott élők és az ő személyes ambíciói nem eshetnek egybe. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy ő csak ...-ban költözött a ... utcába, miközben a busz útvonalának elterelésére irányuló kezdeményezés már 2000. év előtt indult, ezért fogalmilag kizárt, hogy a busz eltereléséért lobbizott.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelhette volna, hogy a kerületi lakosságnak mi a véleménye a busz útvonalának módosításáról, illetve, hogy szakmailag megalapozott volt-e a képviselőtestület döntése. Előadta, hogy iratellenes az a tanúvallomásokon nyugvó ítéleti megállapítás, miszerint „nem állított tehát az alperes valótlanul akkor, amikor úgy nyilatkozott a felperes által sérelmezett kijelentésben, hogy a lakosságnak az a véleménye, hogy a felperes akarata volt az útvonal változtatás”.

Kifejtette, hogy két közszereplő relációjában nem érvényesül az a szabály, hogy közszereplőként több kritikát kell elviselni, mint magánszemélyként. Ezért a politikus nem állhat olyan közszájon forgó lakossági vélekedés mögé és nem közvetítheti azt a nyilvánosság felé, amely személyhez fűződő jogot sért. Az alperes ráadásul ennél többet tett, súlyt adott és minősítette azt a lakossági vélekedést, hogy lobbizott az ügyben.

Az alperes fellebbezésében utalt a 36/1994. (VI. 24.) és 34/2004. (IX. 28.) AB határozatokra, az Alkotmány 54. §-ára, 59. §-ára és 61. §-ára. Hivatkozott az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. tv. 4. §-ára, az 1976. évi 8. tvr.-rel kihirdetett, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 2. cikkének 3/b. pontjára és az 1993. évi XXXI. tv.-nyel kihirdetett, az Emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló Egyezmény 13. cikkére és kifejtette, hogy a polgári jogi felelősség alól az alperes azzal sem mentesülhet, hogy képviselőként, hivatalos minőségében tette a sérelmezett nyilatkozatot.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Mindenekelőtt a Fővárosi Ítéltábla azt vizsgálta, hogy a felperes által hivatkozott eljárási szabálysértések megtörténtek-e.

A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a felperesi hivatkozással ellentétben a per eldöntéséhez szükséges körben folytatta le, a tényállás megállapítása során helyesen és okszerűen értékelte a bizonyítékokat, az ítéletben megállapított tényállás nem iratellenes.

Az a felperesi érvelés, miszerint ... képviselőket kellett volna a bíróságnak tanúként meghallgatni, nem helytálló, mivel vallomásuk a per eldöntése szempontjából nem bírt volna jelentőséggel, nem tartozott ugyanis a per tárgyához, hogy mi a képviselők álláspontja a buszvonal áthelyezéséről. Megjegyzi ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy a felperes ... főszerkesztő, illetve ... újságíró tanúként való meghallgatására tett bizonyítási indítványon kívül a per folyamán egyéb bizonyítási indítványt nem is terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is teljeskörűen eleget tett, az alperesi fellebbezés nem tartalmaz olyan bizonyítékokat, hivatkozásokat, amelyeket az elsőfokú bíróság az érdemi határozat meghozatalakor ne vett volna figyelembe, ezért az elsőfokú eljárás során eljárási szabálysértés nem történt.

Ezt követően a másodfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az alperes az általa képviselt választók érdekeinek érvényesítése során túlment-e azon a határon, hogy indokolt legyen a jogvédelem, és megsértette-e a felperes jóhírnevét a per tárgyát képező kijelentés.

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése alapján a jóhírnév védelméhez való jog mindenkit megillet, azonban az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében mindenki számára biztosítja a szabad véleménynyilvánítás jogát is.

A Ptk. 75. §-a általános védelemben részesíti a személyhez fűződő jogokat, a legjelentősebbeket külön is nevesítve. A Ptk. 78. §-a alapján a személyhez fűződő jogok védelme a jóhírnév védelmére is kiterjed, amelynek sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel.

Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatában úgy fogalmazott, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi.

A 36/1994. (VI. 24.) AB alkotmánybírósági határozat értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja,

függetlenül a közlés módjától, értékétől és többnyire valóságtartalmától. Fokozott védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. A véleménynyilvánítás szabadsága mellett azonban alkotmányos védelem illeti meg a jóhírnevet is, amely a véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátját képezheti.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jóhírnév sérelmének megállapítására valótlanság és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas. A vélemény, bírálat csak akkor ad alapot a személyiségvédelemre, ha egyben nyíltan vagy burkoltan valótlanság és sértő tényállítást is tartalmaz, vagy kifejezésmódjában aránytalanul túlzó, indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó, nem felel meg a társadalmi rendeltetésének.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperes kijelentésével nem sértette meg a felperes jóhírnevét, mivel nem tartalmazott valótlanság és sértő tényállítást, illetve kifejezésmódjában sem volt indokolatlanul bántó, lebecsülő.

A felperesi fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a másodfokú bíróságnak jelen perben nem azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes lobbizott-e vagy sem, ugyanis az alperes a sérelmezett nyilatkozatban maga is hangsúlyozta, hogy nem tudja igazolni a felperes lobbizását. A Fővárosi Ítéltábla ugyanakkor egyetértett az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontjával, miszerint a perbeli körülményeket megvizsgálva ez a kijelentés nem is hordoz sértő tartalmat.

A másodfokú bíróságnak a sérelmezett mondat azon tartalmát kellett megítélnie, hogy az alperes oly módon adott-e hangot az általa képviselt választók véleményének, ahogy az a lakosság körében ténylegesen felmerült. Az alperes kijelentése - miszerint a lakosság egyöntetű véleménye, hogy a felperes akarata volt az útvonal változtatás - valóságtartalmát a meghallgatott tanúk vallomásaival igazolni tudta, mindhárom tanú megerősítette, hogy valóban ilyen vélemény alakult ki a lakosság körében, mindhárman hallottak arról a felperesi kijelentésről is, hogy zavarta a felperest a ... előtt közlekedő busz zörgése. A Fővárosi Ítéltábla ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy a felperes álláspontja alátámasztása érdekében bírói kérdés ellenére sem kívánt személyesen észrevételt tenni a tanúk vallomására (17. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 7. oldal, 6. bekezdés) és nyilatkozatában (3. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 3. oldal, 2. bekezdés) egyébként maga sem vitatta, hogy volt olyan lakossági vélemény, amely szerint lobbizott a busz elterelése érdekében.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, hogy a „beszédes” kifejezés az alperes személyes véleménye volt, és mivel az nem indokolatlanul sértő vagy bántó, személyiségi jogvédelmet nem alapoz meg.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy nem tekinthető jogsértőnek, ha egy politikus az általa képviselt választók véleményét felvállalja, jogsérelem csak valótlanság tények

híresztelése esetén lehetne megállapítható, azonban a perbeli esetben a tanúvallomások igazolták az alperesi kijelentés valóságtartalmát.

Nem volt figyelmen kívül hagyható az a körülmény sem, hogy mindkét peres fél politikai közszereplő, akiket a velük szemben megfogalmazott bírálatok tekintetében nagyobb tűrési kötelezettség terhel, mint az átlagembert. A közszereplést vállaló személyeknek számolniuk kell azzal, hogy tevékenységüket a más szakmai álláspontot, más választói érdekeket képviselő személyek kritizálni fogják, eltérő véleményüket kifejezésre juttatják. A közélet szereplőinek el kell viselniük a tevékenységüket érintő kritikát.

Tekintettel arra, hogy a felperes kereseti kérelme a jogalap körében nem volt megalapozott, a jogkövetkezmények alkalmazására sem kerülhetett sor.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

2007. július 12.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k. Dr. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bírő bírő

A kiadmány hitelül:
tisztviselő